

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΟΒΙΑ: ΜΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Οι κοινωνικές φοβίες σύμφωνα με το αναθεωρημένο σύστημα ταξινόμησης ICD-10 του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, αποτελούν ιδιαίτερη νοσολογική οντότητα, η οποία ταξινομείται ως ανήκουσα στις διαταραχές φοβικού άγχους.

Η κοινωνική φοβία, γνωστή επίσης και ως διαταραχή κοινωνικού άγχους, χαρακτηρίζεται από το φόβο και ως εκ' τούτου την αποφυγή καταστάσεων, κατά τις οποίες το άτομο αισθάνεται ότι θα λάβει αρνητική κριτική και απόρριψη (παρουσία ενώπιον ακροατηρίου, συμμετοχή σε κοινωνικές εκδηλώσεις).

Το δυσάρεστο και ανυπόφορο αίσθημα φόβου αναγκάζει τον ασθενή να υιοθετήσει κάποια σχήματα αποφευκτικής συμπεριφοράς. Σε περιπτώσεις που η αποφυγή των συνθηκών που συνδέονται με την κοινωνική φοβία είναι αδύνατη ο ασθενής υποφέρει και αισθάνεται αφόρητο άγχος, που δύναται να εξελιχθεί σε κρίση πανικού.

ΝΕΥΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η βελτίωση της κλινικής εικόνας και η θετική απάντηση των συμπτωμάτων της κοινωνικής φοβίας μετά τη χορήγηση αναστολέων της μονοαμινοξειδάσης (ΜΑΟ-Ι) οδήγησε στην υπόθεση ότι την κοινωνική φοβία συνοδεύουν διαταραχές της λειτουργικότητας των μονοαμινοεργικών συστημάτων.

Προκειμένου να ελεγχθεί η λειτουργικότητα του κεντρικού νοραδρενεργικού μηχανισμού χρησιμοποιήθηκε η κλονιδίνη, ουσία με διεγερτική δράση στους α₂ νοραδρενεργικούς αυτοϋποδοχείς, σε 16 ασθενείς με κοινωνική φοβία και σε 31 υγιείς εθελοντές –μάρτυρες. Τα αποτελέσματα αυτής της μελέτης έδειξαν στους ασθενείς νωθρότητα αντίδρασης στην καμπύλη της αυξητικής ορμόνης, έναντι της φυσιολογικής καμπύλης των μαρτύρων, γεγονός το οποίο θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ένδειξη νοραδρενεργικής δυσλειτουργίας στους ασθενείς με κοινωνική φοβία. Όμως η μεταγενέστερη μελέτη της ίδιας ερευνητικής ομάδας, η από του στόματος χορήγηση κλονιδίνης δεν προκάλεσε την ίδια απάντηση και από αυτή την ασυμφωνία συμπεραίνεται ότι, αν πράγματι υπάρχει δυσλειτουργία του νοραδρενεργικού μηχανισμού στην κοινωνική φοβία, αυτή είναι ηπιότερη ή και ασταθής σε σχέση με τις συχνότερες και τυπικότερες διαταραχές του που προκαλούνται με τη δοκιμασία αυτή σε ασθενείς με διαταραχή πανικού, όπου η νω

θρότητα της καμπύλης της αυξητικής ορμόνης φαίνεται να είναι πολύ πιο σταθερό εύρημα.

Η ιδέα της εμπλοκής των σεροτονινεργικών μηχανισμών στην παθοφυσιολογία της κοινωνικής φοβίας έχει την αρχή της σε παλαιότερες συμπεριφορικές μελέτες, σύμφωνα με τα συμπεράσματα των οποίων το διαφανο-ιπποκάμπειο σεροτονινεργικό σύστημα διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο στη διαμόρφωση αγχώδους συμπεριφοράς σε πρότυπα πειραματόζωων. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η ενίσχυση της τάσης για «επικυριαρχία» σε κοινότητες αρρένων ενηλίκων βερβεπιθήκων με τη χορήγηση ουσιών με σεροτονινεργική δράση, όπως η τριπτοφάνη και η φλουοξετίνη (Prozac). Είναι ήδη γνωστό ότι μερικές από τις αγχώδεις διαταραχές, μεταξύ των οποίων και η κοινωνική φοβία, ανταποκρίνονται με επιτυχία σε φαρμακοθεραπευτική αγωγή με εκλεκτικούς αναστολείς επαναπρόσληψης σεροτονίνης, και πλέον υπάρχουν ενδείξεις αυτά τα φάρμακα αυξάνουν την κοινωνικότητα, ακόμα και σε φυσιολογικά άτομα. Στην κοινωνική φοβία, όπως και σε άλλες αγχώδεις διαταραχές (διαταραχή πανικού, αγοραφοβία) παρουσιάζεται ανατροπή στο ισοζύγιο των διαφόρου τύπου και κατανομής υποδοχέων σεροτονίνης.

Σε ότι αφορά τη λειτουργικότητα ντοπαμινεργικών μηχανισμών, μελέτες έχουν συσχετίσει πιθανή διαταραχή του συστήματος με τη κοινωνική φοβία. Αυτό στηρίζεται στη διαπίστωση θεραπευτικής απάντησης των συμπτωμάτων της κοινωνικής φοβίας στη χορήγηση αναστολέων MAO.